

HRVATSKA NARODNA BANKA

EUROSUSTAV

Stabilnost u nestabilnim vremenima

Izazovi poslovanja u promjenjivom okruženju

Financijski forum 2025: Prilike za poduzetnike i investitore!

Boris Vujčić, guverner HNB-a

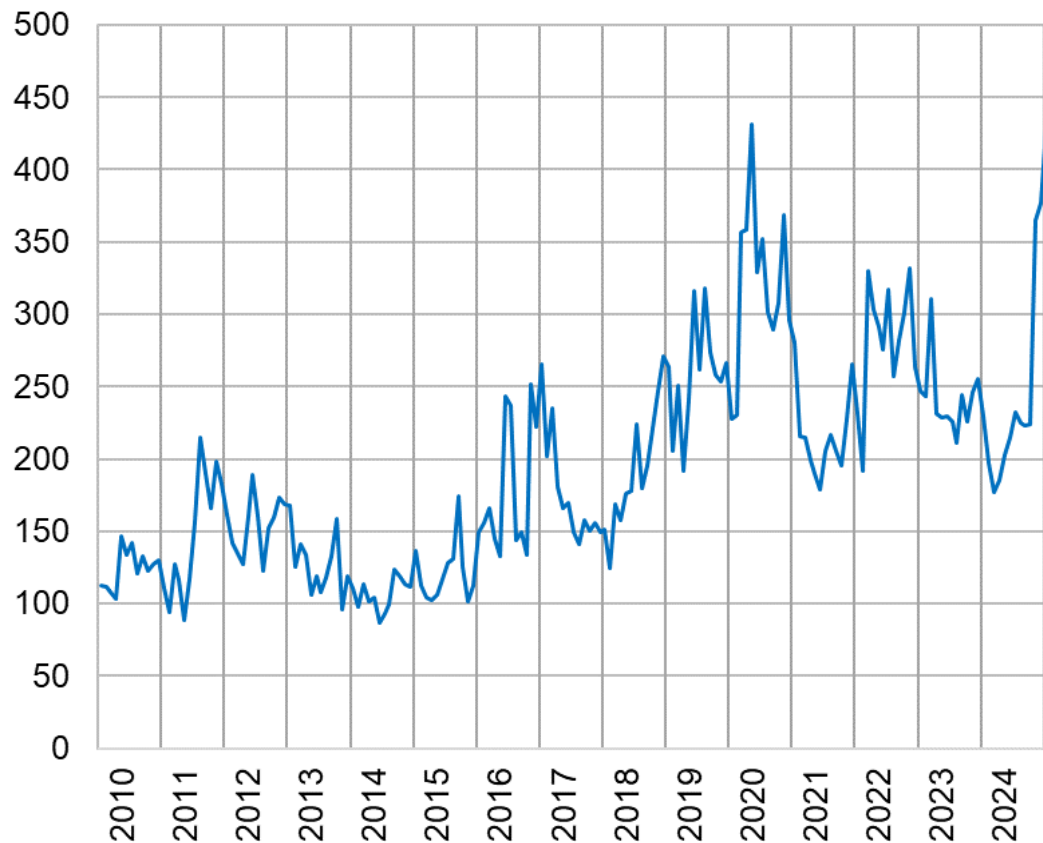
9. travnja 2025., Zagreb

Makroekonomska kretanja – osvrt i prognoze

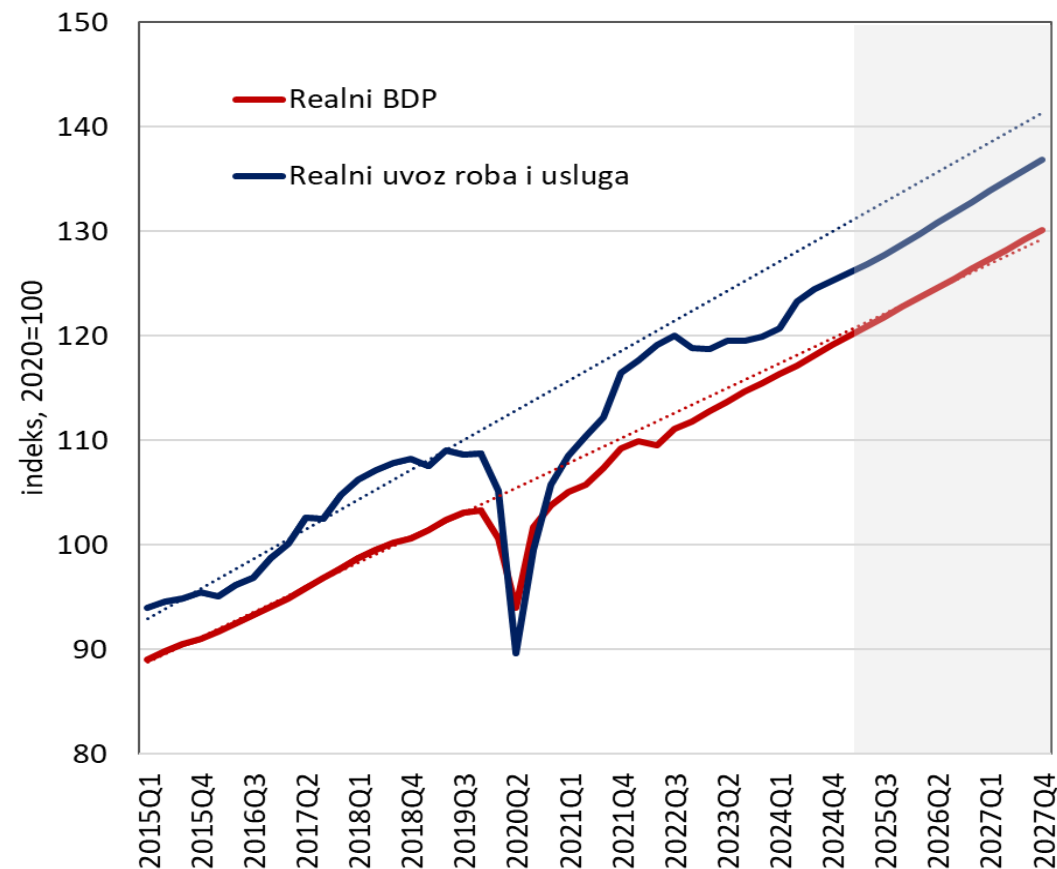
Zaoštreni globalni trgovinski odnosi i povećana geopolitička neizvjesnost postaju sve veći rizik za gospodarske izgledе

Indeks globalne ekonomske neizvjesnosti

Izvor: Global economic policy uncertainty index (GEPU)

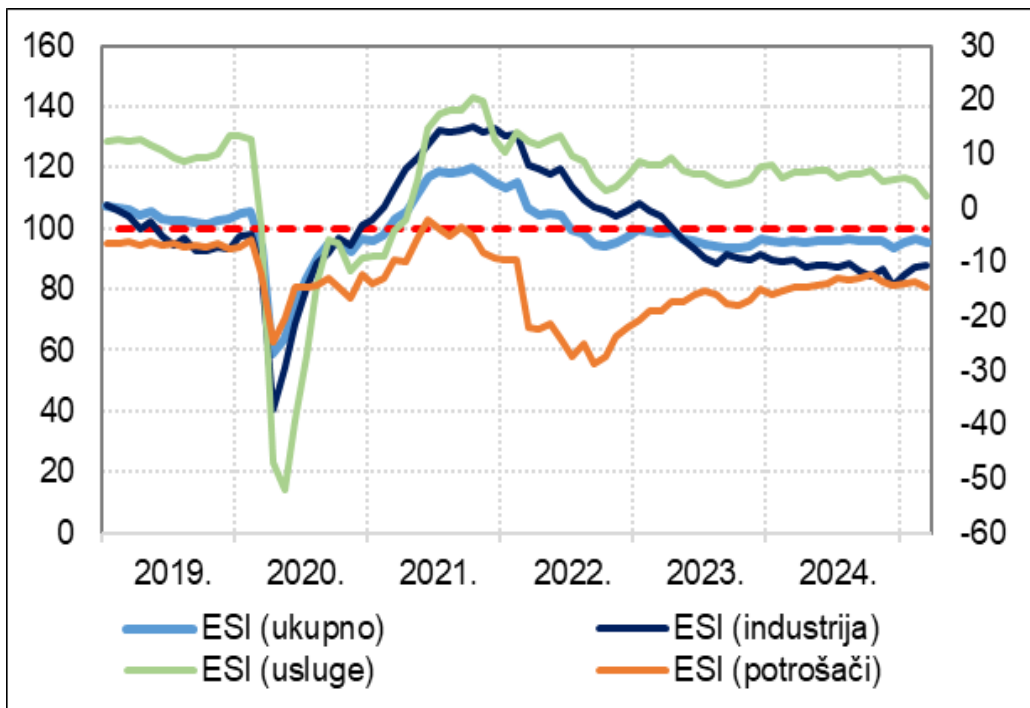
Projekcija globalnog rasta i trgovine

Izvor: ESB, March 2025 MPE

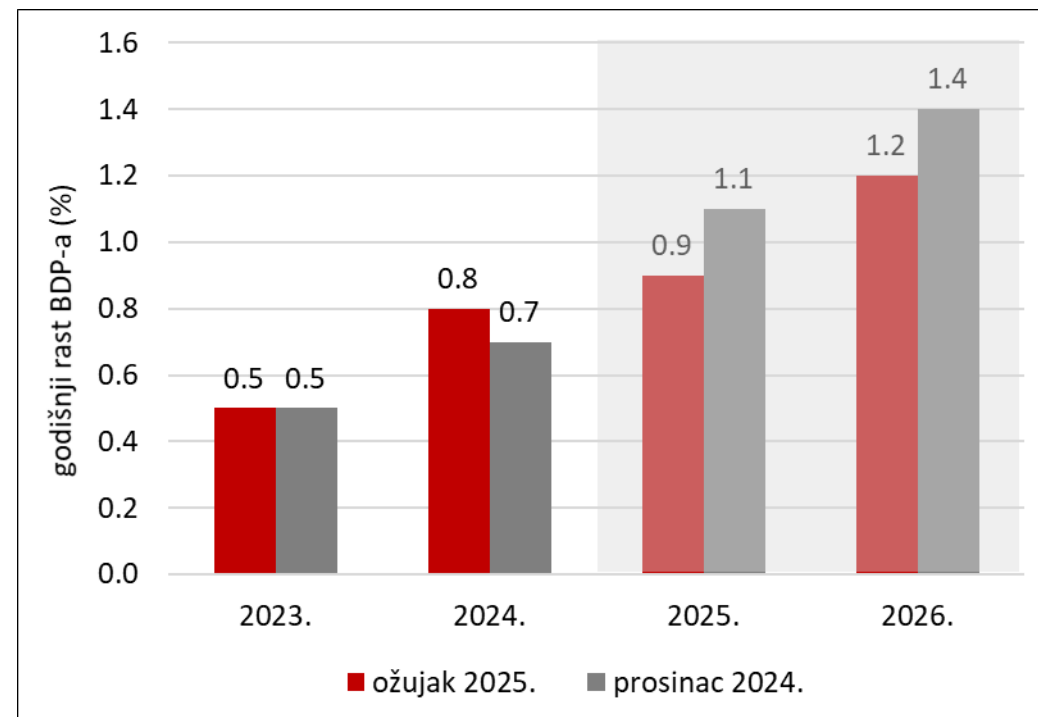
Na početku 2025. godine nastavljen blagi rast gospodarstva europodručja, ali uz sve slabije izgleda do kraja projekcijskog razdoblja

Pokazatelji pouzdanja u europodručju

Napomena: Podaci zaključno s ožujkom 2025. Vrijednost indeksa iznad (ispod) 100 označava vrijednosti veće (manje) od dugoročnog prosjeka.
Izvori: Eurostat

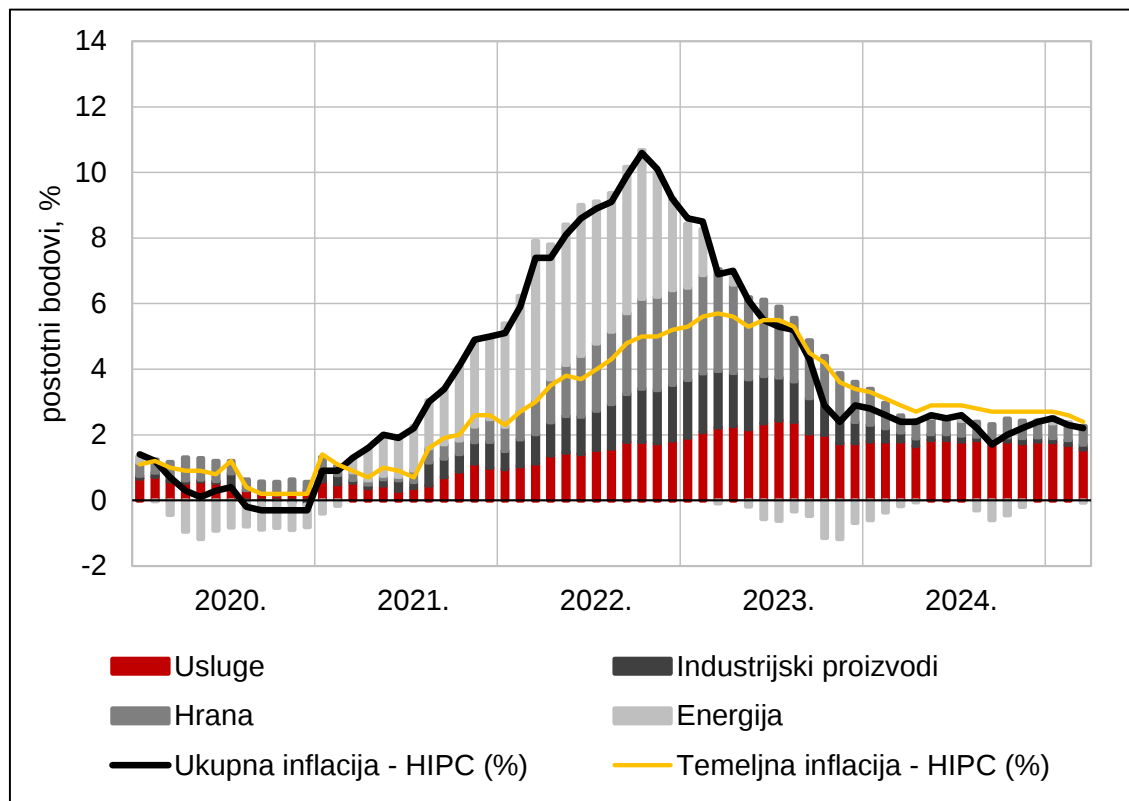
Projekcija gospodarskog rasta europodručja

Izvor: ESB

Inflacija u europodručju bi početkom naredne godine trebala dostići ciljane razinu

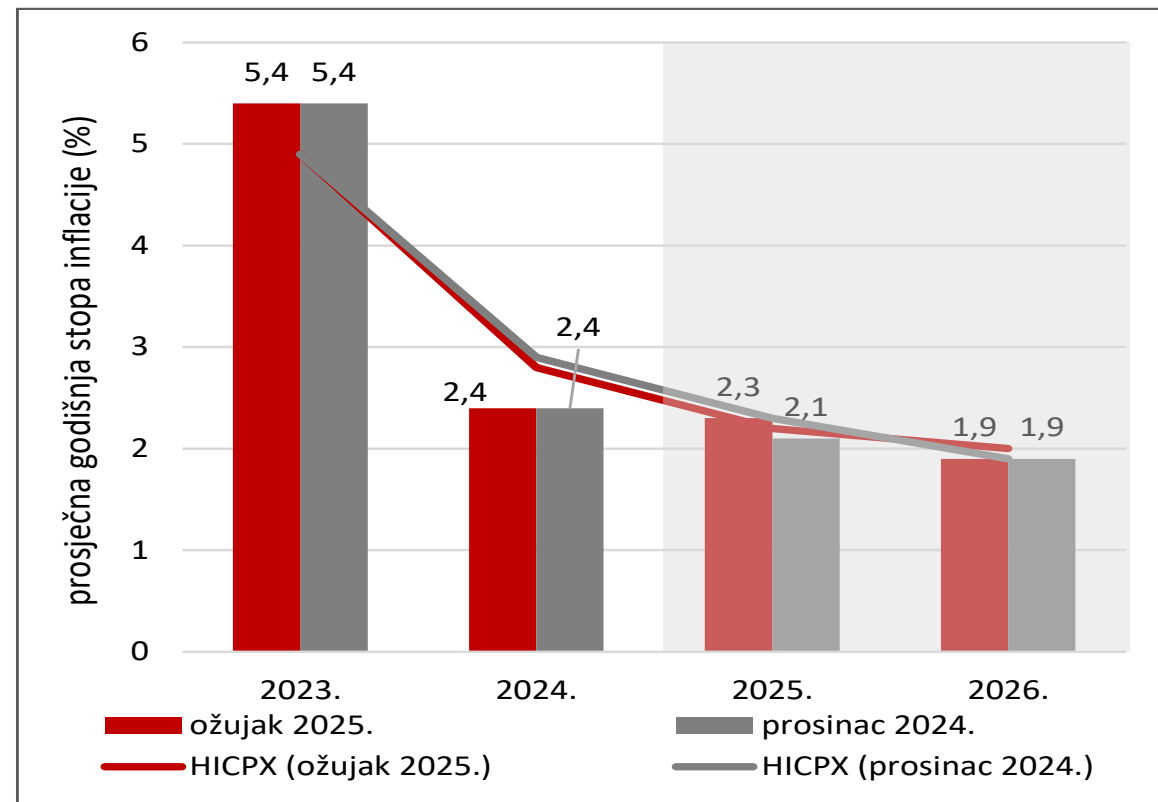
Godišnja stopa inflacije u europodručju i doprinosi glavnih komponenata

Napomena: Temeljna inflacija mjerena je harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena koji isključuje cijene energije, hrane, alkohola i duhana
Izvori: Eurostat, izračun HNB-a

HRVATSKA NARODNA BANKA
EUROSUSTAV

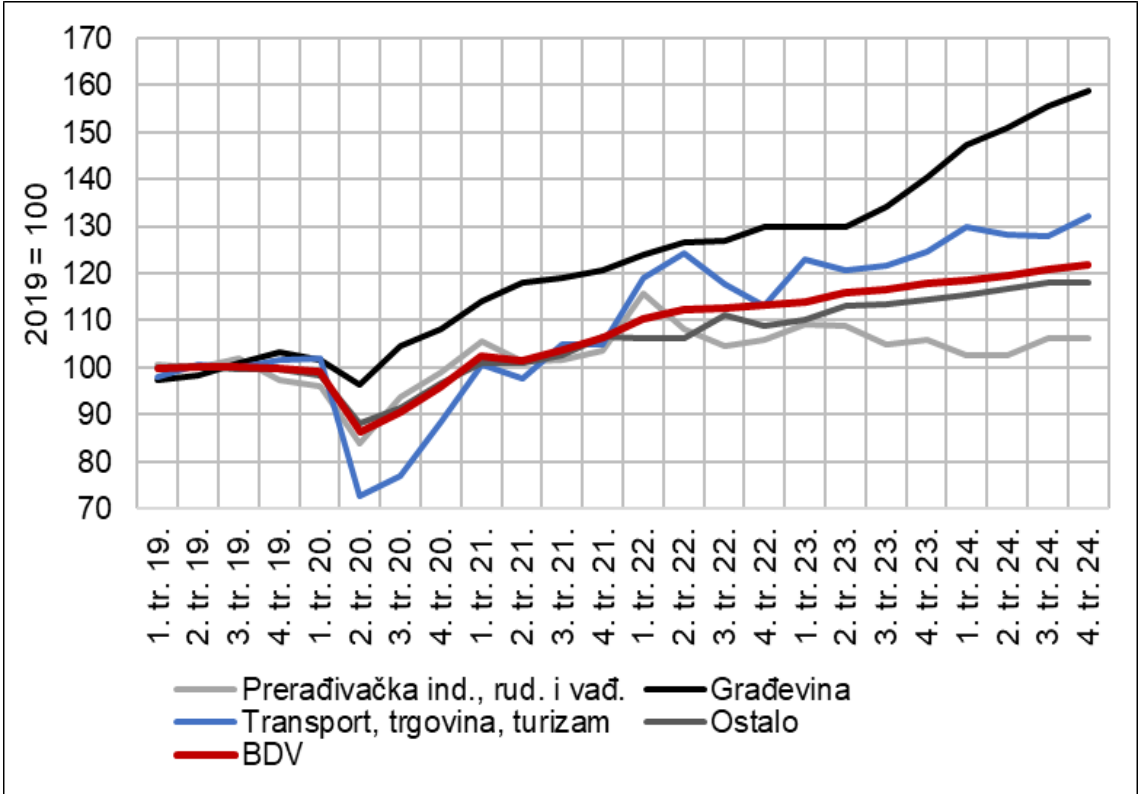
Projekcija inflacije u europodručju

Napomena: Sivo osjenčano područje predstavlja projekciju.
Izvor: ESB

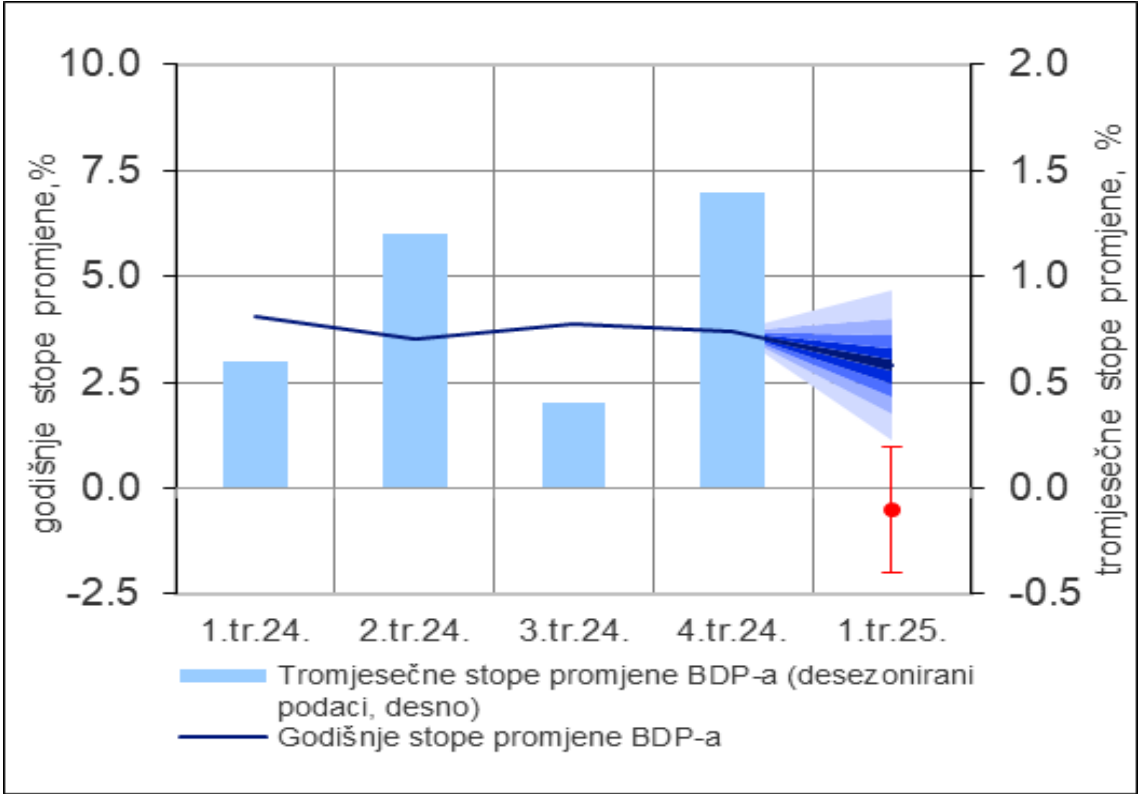
Nakon snažnog rasta krajem 2024., na početku 2025. hrvatsko bi gospodarstvo moglo stagnirati, dijelom zbog bojkota u maloprodaji

Bruto dodana vrijednost po djelatnostima

Izvor: DZS, izračuni HNB-a

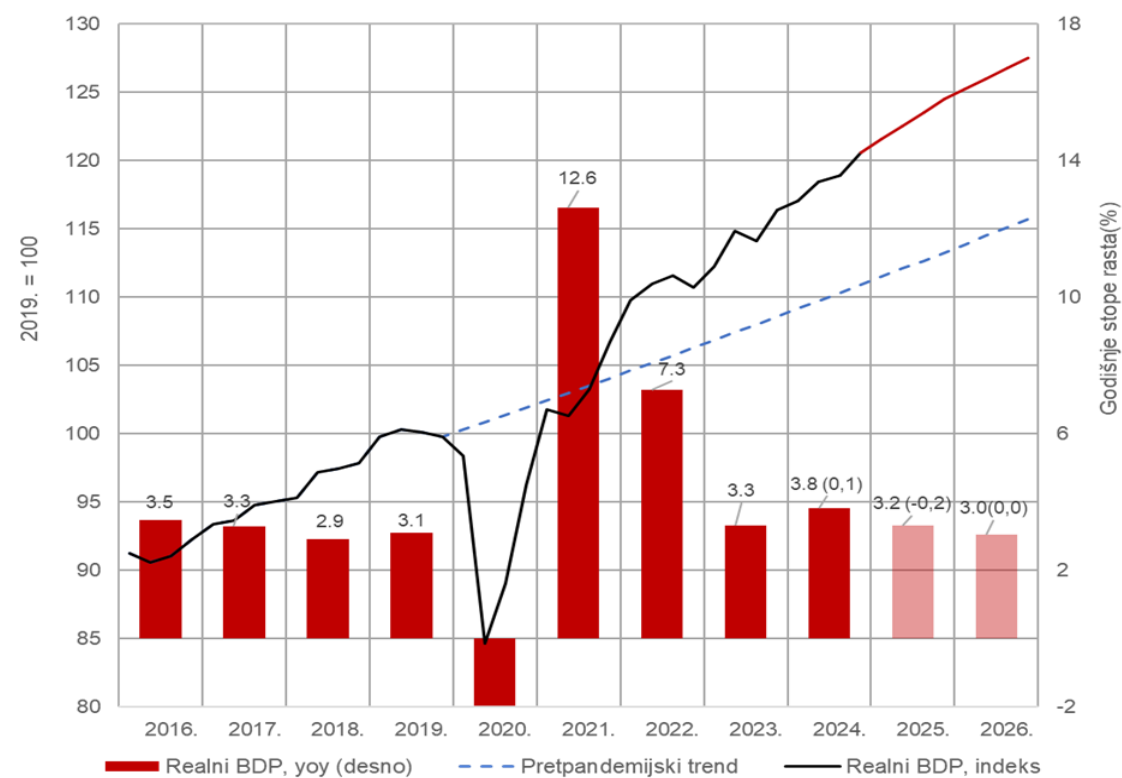
Tromjesečni bruto domaći proizvod

Izvor: DZS, izračuni HNB-a

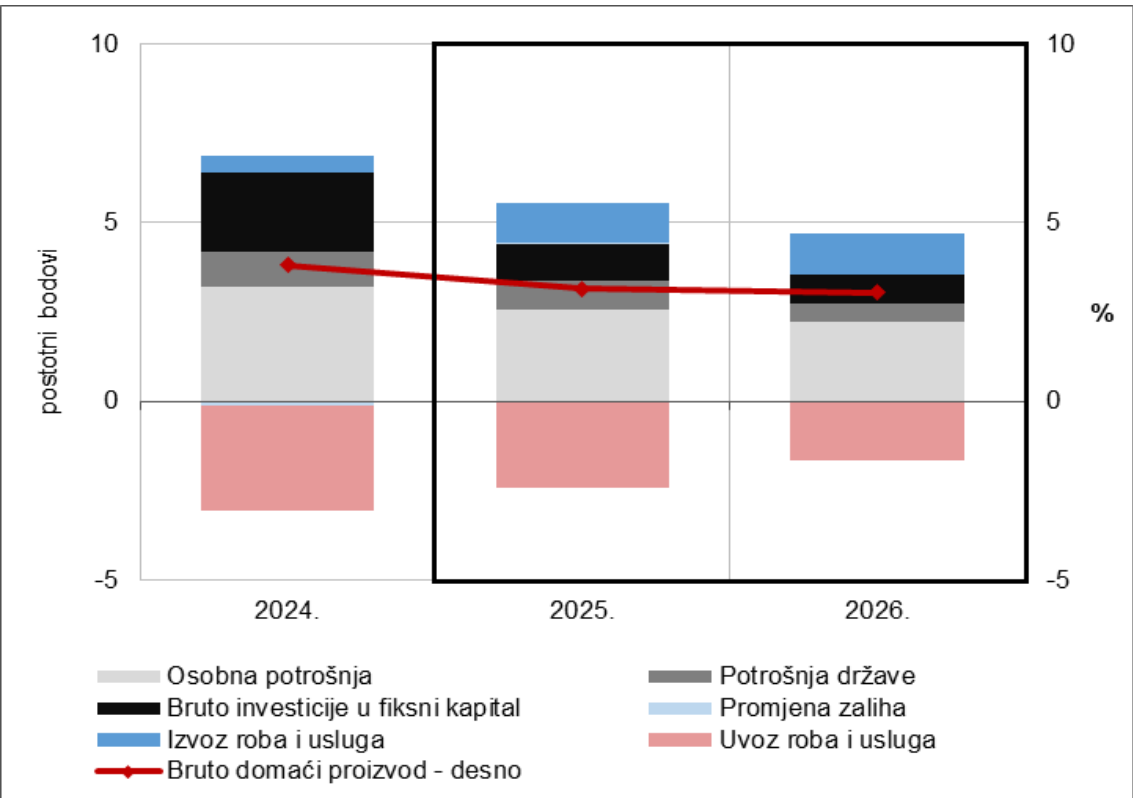
Putanja BDP-a i dalje bi trebala znatno nadmašivati predpandemijski trend

Hrvatska i pretpandemijski trend

Napomena: projekcije HNB iz ožujka 2025.
Izvori: DZS; HNB

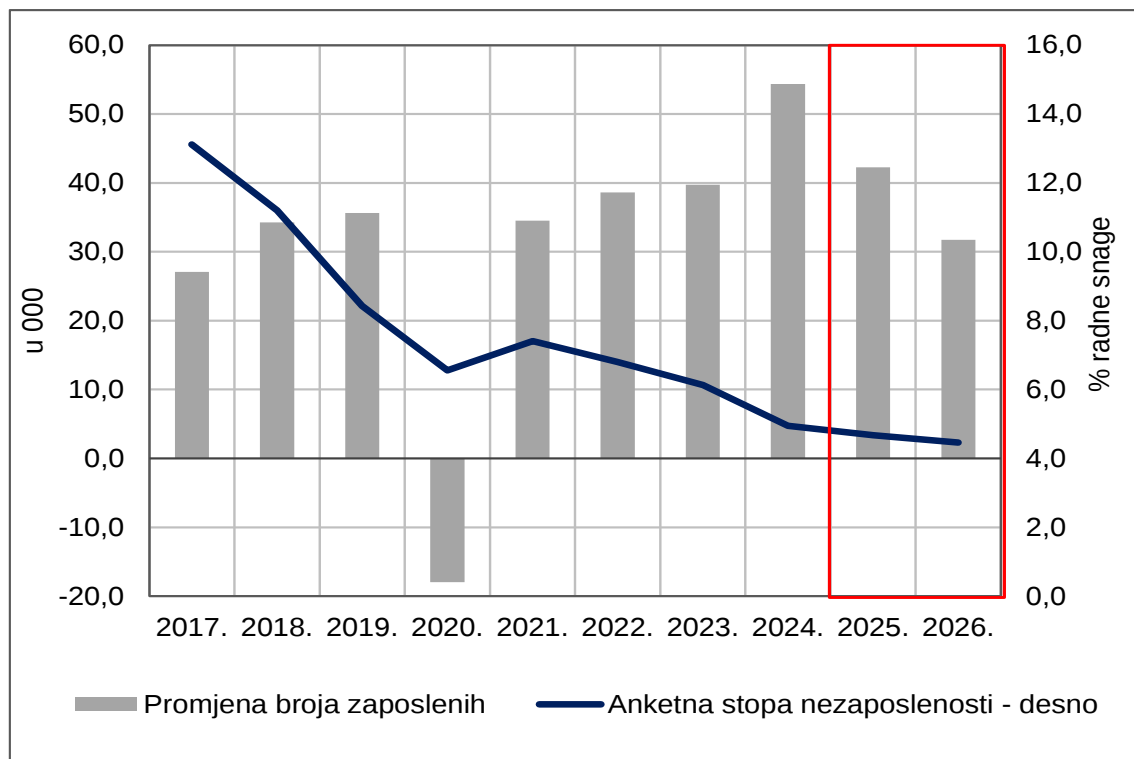
Doprinosi rastu BDP-a

Napomena: projekcije HNB iz ožujka 2025.
Izvori: DZS; HNB

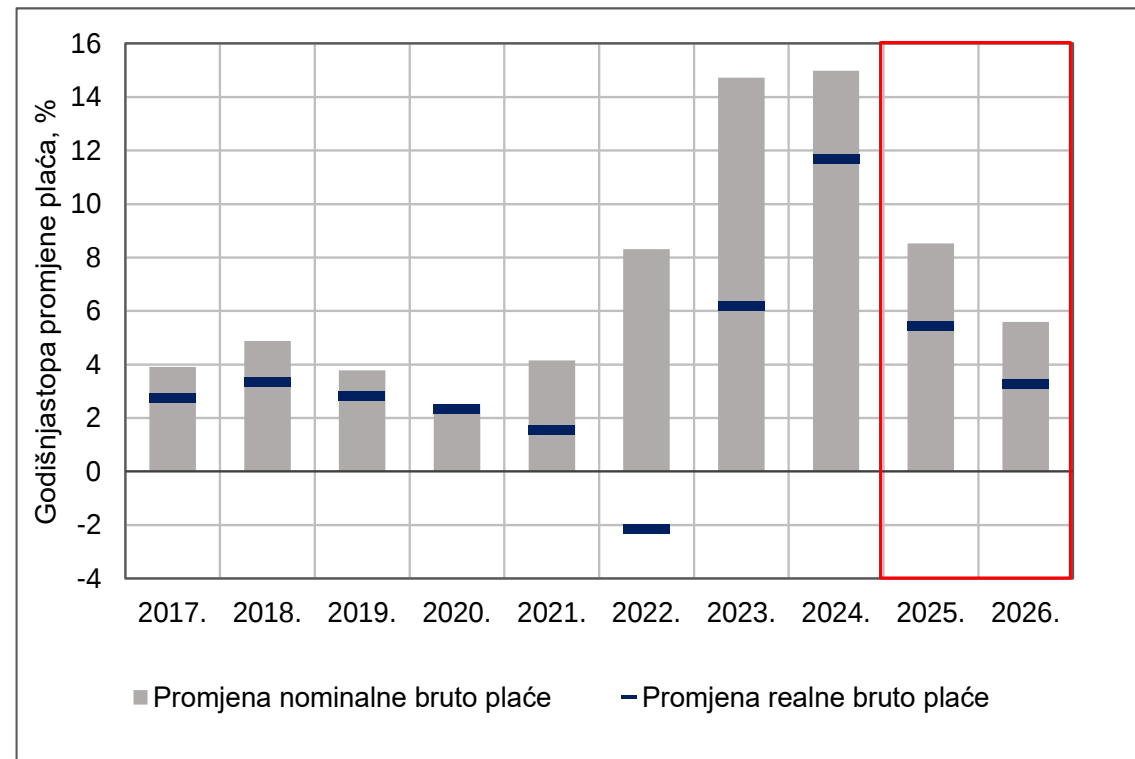
Lani je stvoreno više od 50 tisuća radnih mjesta uz iznimno snažan rast plaća. U ovoj i narednoj godini se i dalje očekuje snažan rast zaposlenosti uz postupno usporavanje rasta plaća.

Promjena zaposlenosti i anketna stopa nezaposlenosti

Izvori: HZMO; DZS; Projekcija HNB-a

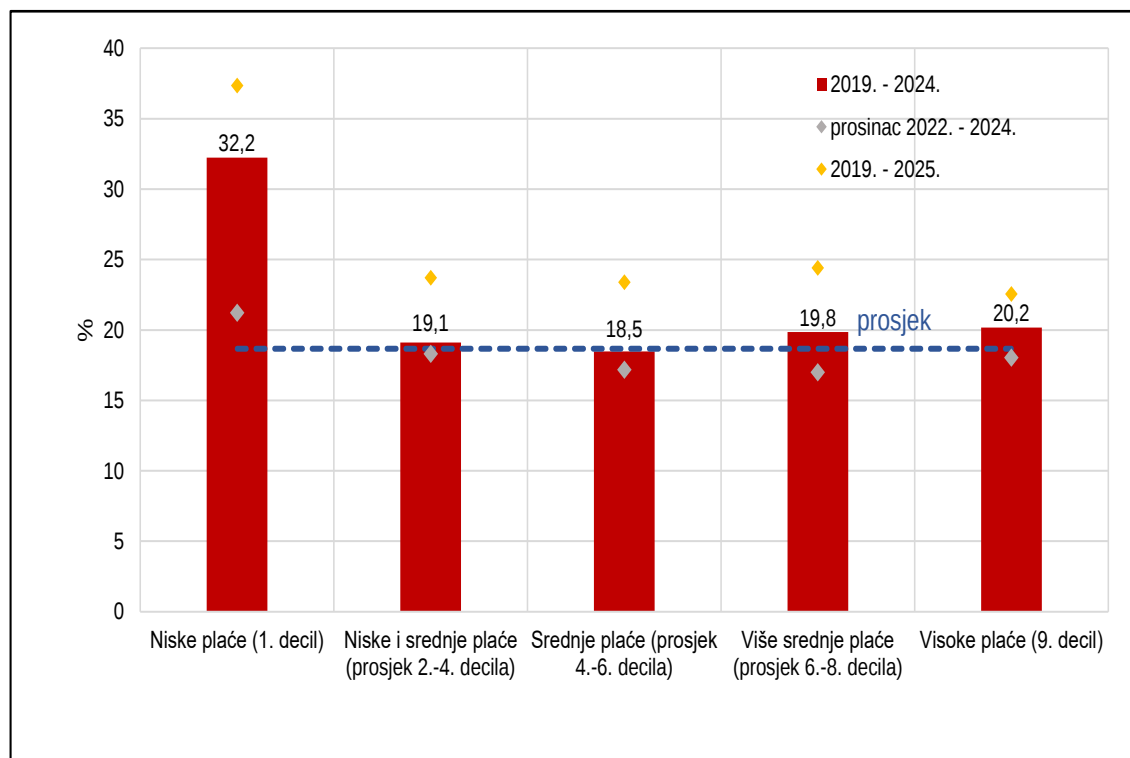
Nominalne i realne bruto plaće

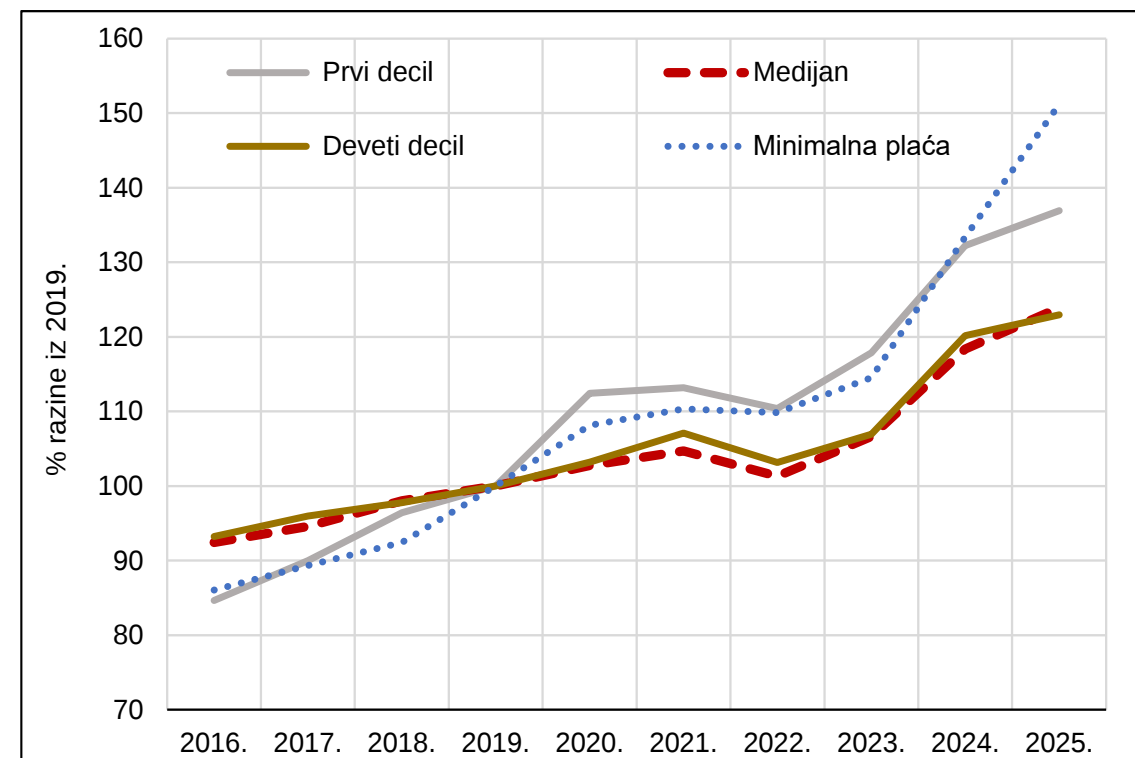
Izvori: DZS; Izračun HNB-a; Projekcija HNB-a

U usporedbi s 2019. godinom, rast plaća bio je široko rasprostranjen, pri čemu je najviše porasla kupovna moć najnižih plaća (1. decil)

Porast realne neto plaće po decilima, 2019. – 2024.

Realne neto plaće od 2016. do 2025. % razine iz 2019.

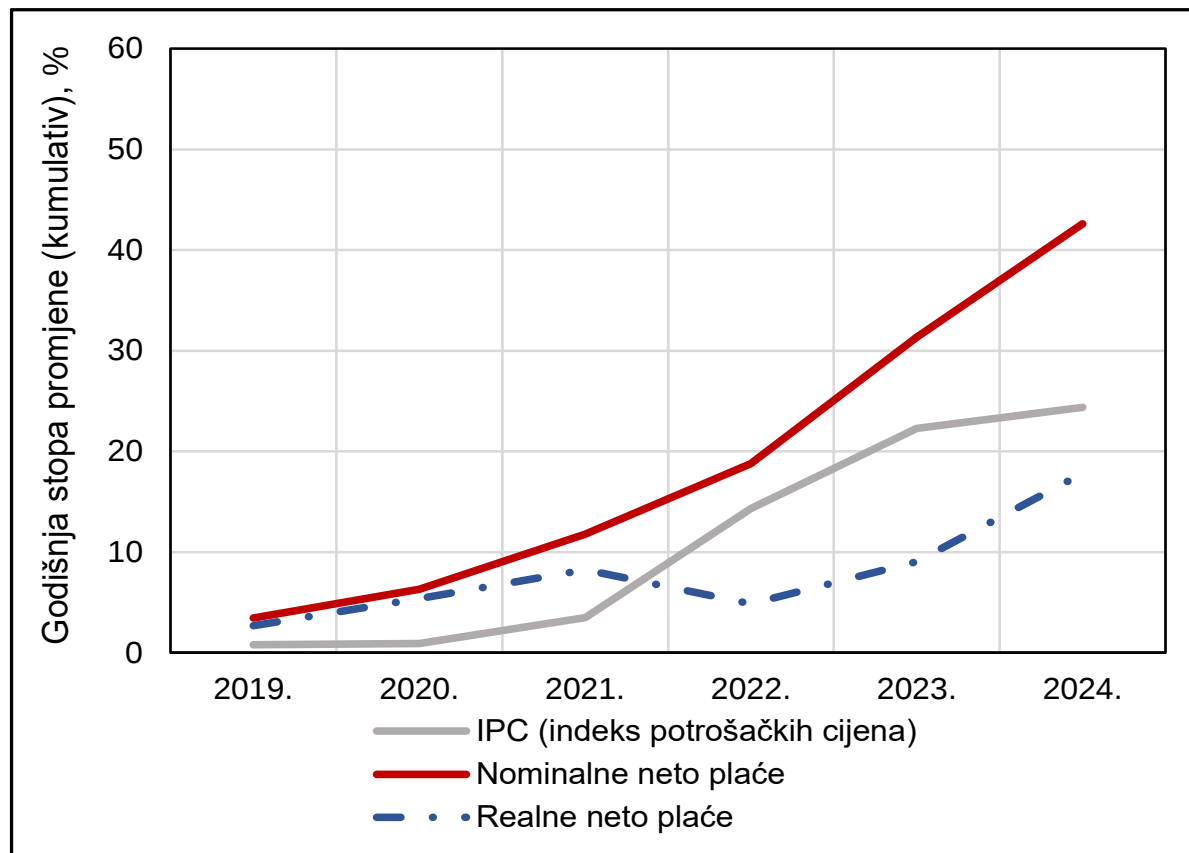

Napomene: Prikazane su plaće prema isplatnom načelu. Realne neto plaće dobivene su deflacioniranjem nominalnih neto plaća sa Indeksom potrošačkih cijena. Podaci za 2025. odnose se na siječanj i veljaču.

Izvori: DZS; Izračun HNB-a

Kupovna moć plaće se oporavila, nakon smanjenja u 2022. godini

Nominalna neto plaća i IPC

Izvori: DZS; Izračun HNB-a

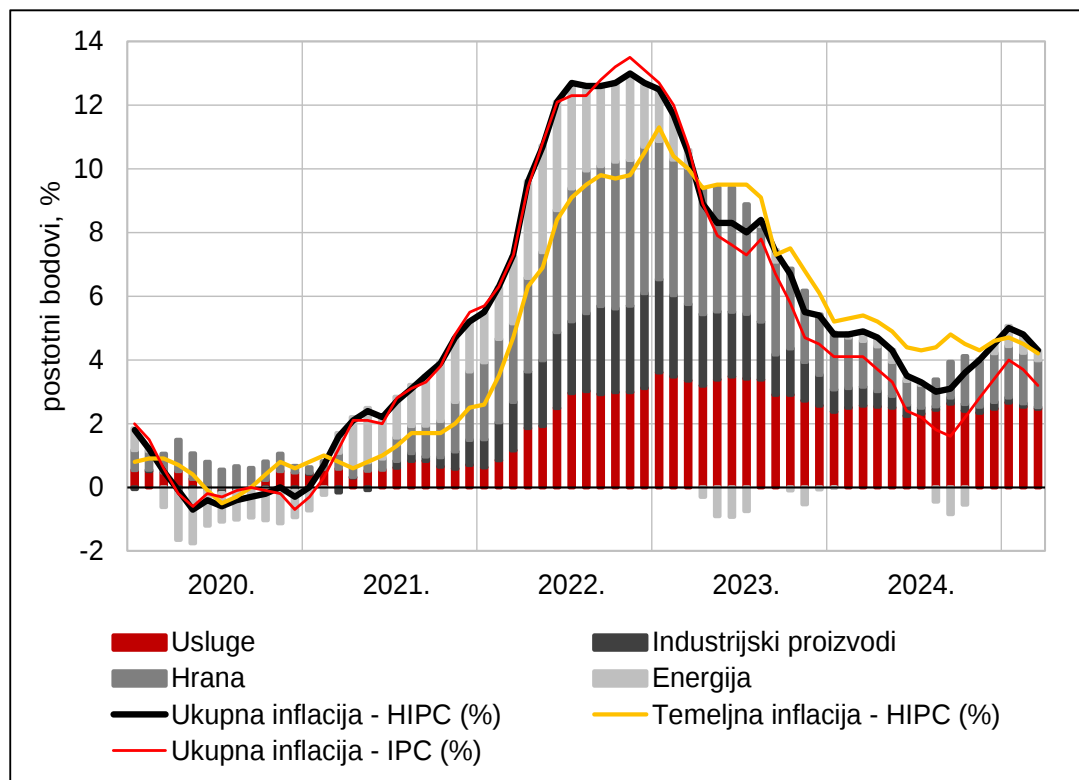
Neto plaća po sektorima

	2024. / 2019.	2024. / 12.2022.
Prosječna nominalna neto plaća	49,9	24,1
Javni sektor (O,P,Q)	63,9	31,4
Ostatak gospodarstva	45,4	21,5
Prosječna realna neto plaća	18,5	16,9
Javni sektor (O,P,Q)	29,6	23,8
Ostatak gospodarstva	14,9	14,5

Izvori: DZS; Izračun HNB-a

Očekuje se daljnje usporavanje inflacije

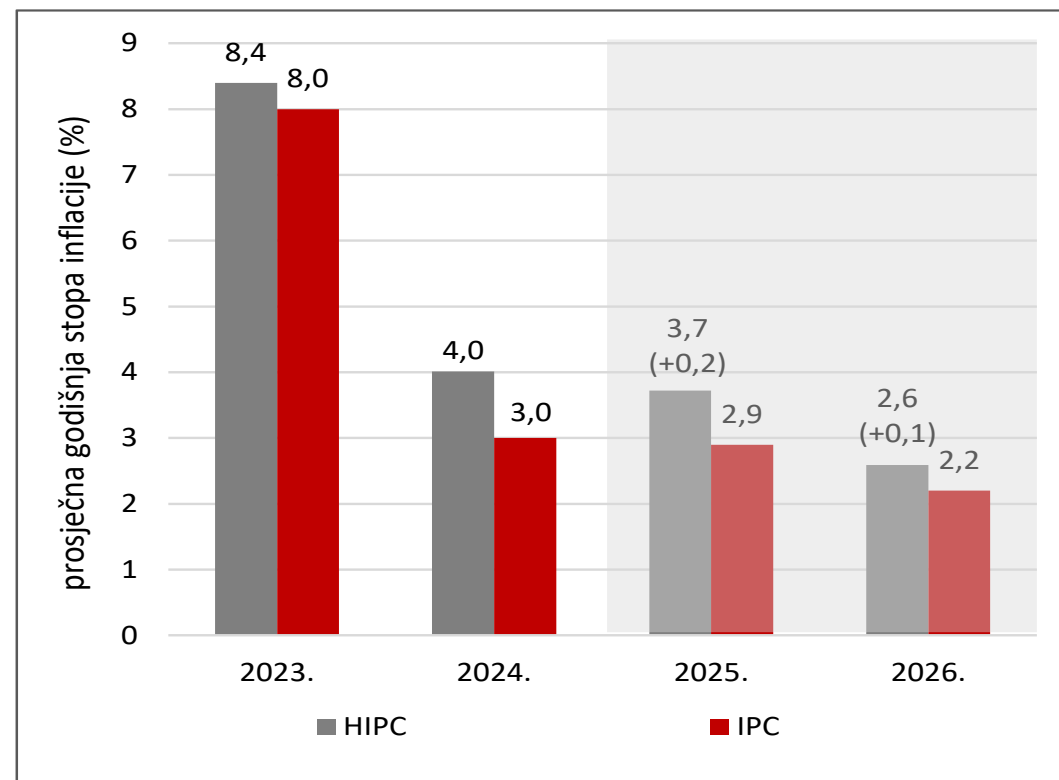
Godišnja stopa inflacije u Hrvatskoj i doprinosi glavnih komponenta

Izvori: Eurostat; DZS; izračun HNB-a

HRVATSKA NARODNA BANKA
EUROSUSTAV

Projekcija inflacije u Hrvatskoj

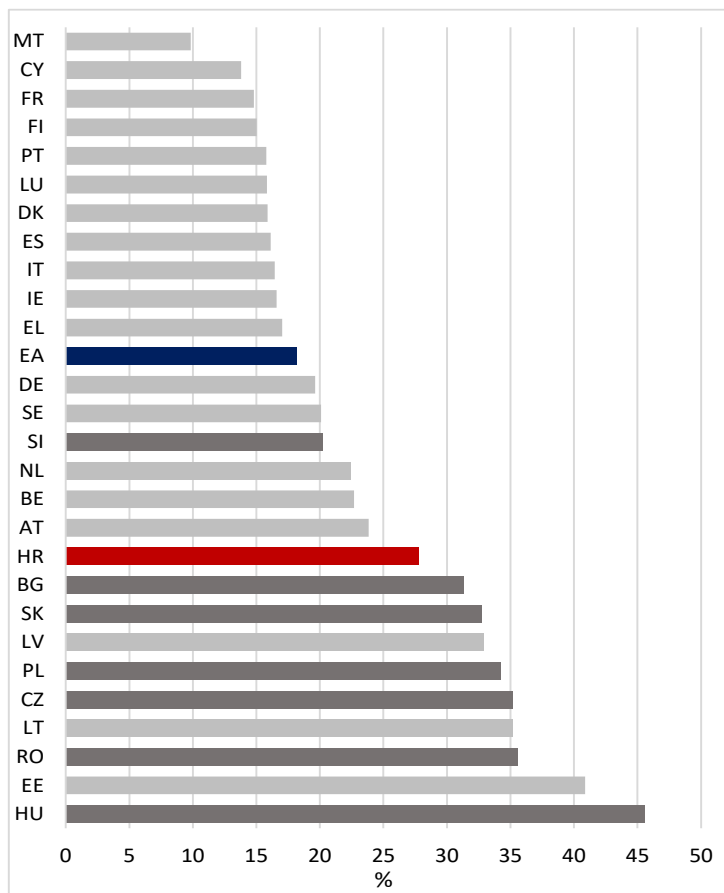

Napomena: Sivo osjenčano područje predstavlja projekciju. Brojevi u zagradi uz projekciju HIPC-a u 2025. i 2026. pokazuju odstupanje od prethodne projekcije u pb).

Izvori: Eurostat; ocjene i projekcije HNB-a

Kumulativni porast opće razine cijena od sredine 2021. je u Hrvatskoj bio manji nego u drugim zemljama Srednje i Istočne Europe (osim Slovenije)

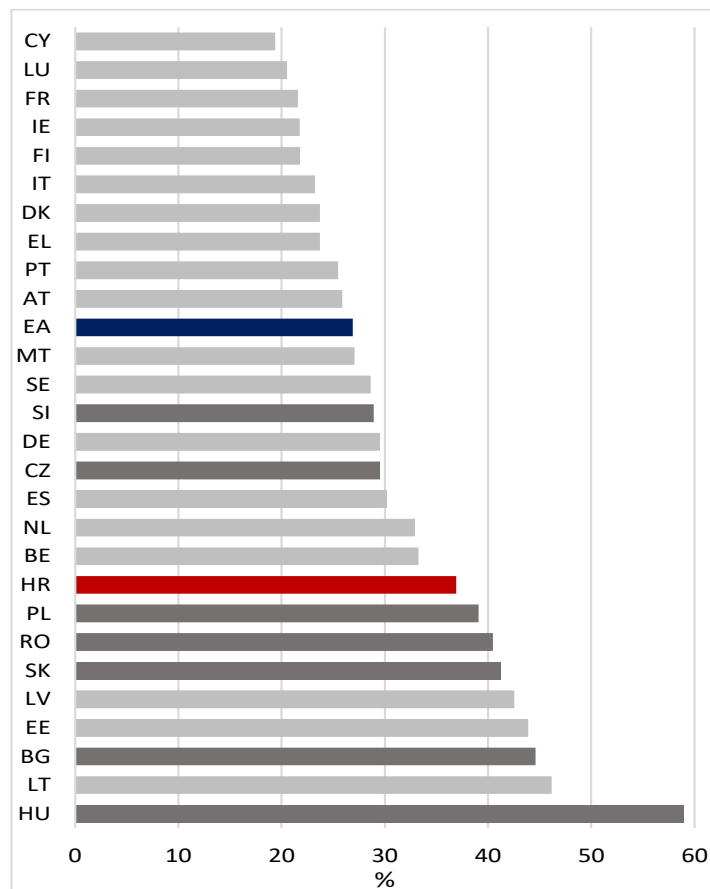
Kumulativ ukupne inflacije
od lipnja 2021. do veljače 2025.

Izvori: Eurostat; izračun HNB-a

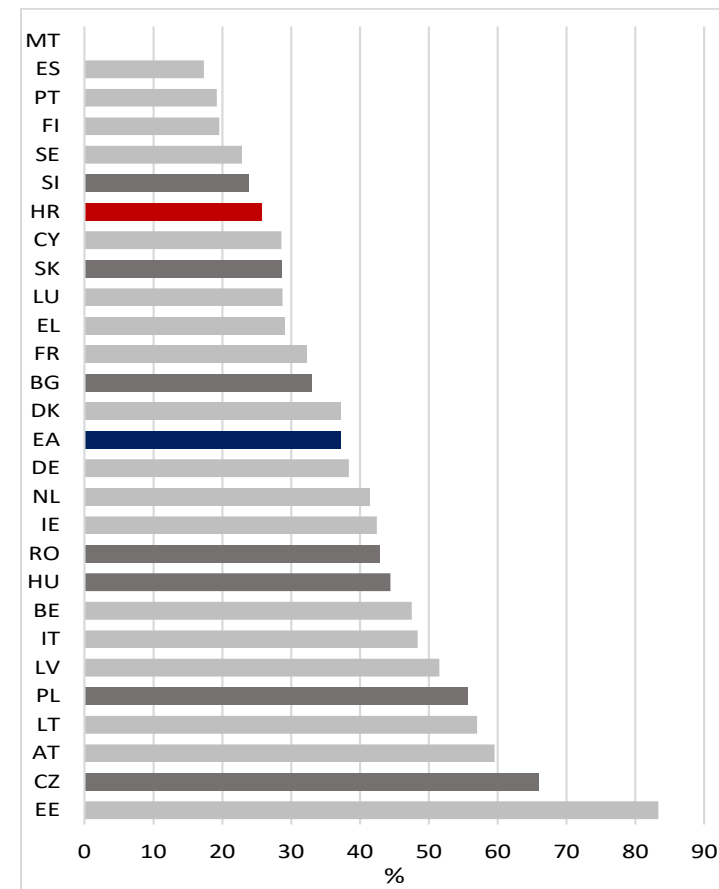
HRVATSKA NARODNA BANKA
EUROSUSTAV

Kumulativ inflacije cijena hrane
od lipnja 2021. do veljače 2025.

Izvori: Eurostat; izračun HNB-a

Kumulativ inflacije cijena energije
od lipnja 2021. do veljače 2025.

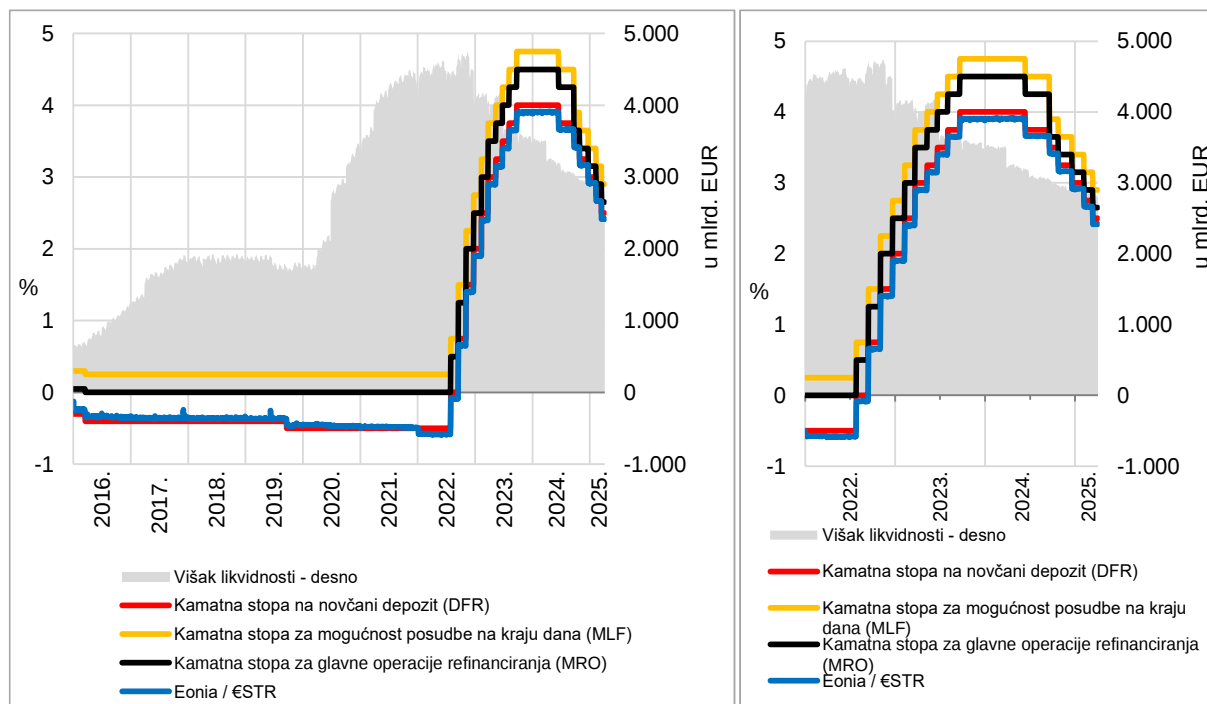

Izvori: Eurostat; izračun HNB-a

Monetarna politika, kamatne stope i financiranje poduzeća

Kamatna stopa na novčani depozit ESB-a smanjena za 150 baznih bodova, monetarna politika znatno manje restriktivna

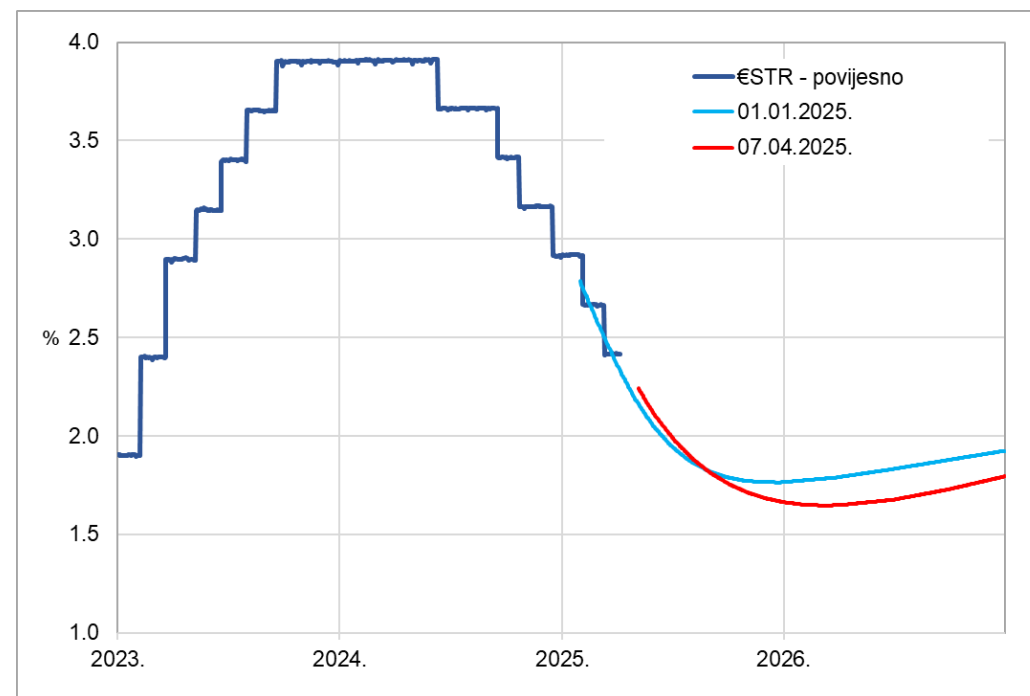
Ključne kamatne stope ESB-a

Napomena: DFR (engl. deposit facility rate); MLF (engl. marginal lending facility); MRO (engl. main refinancing operations). Od početka 2022. EONIA se zamjenjuje stopom €STR.

Izvor: ESB

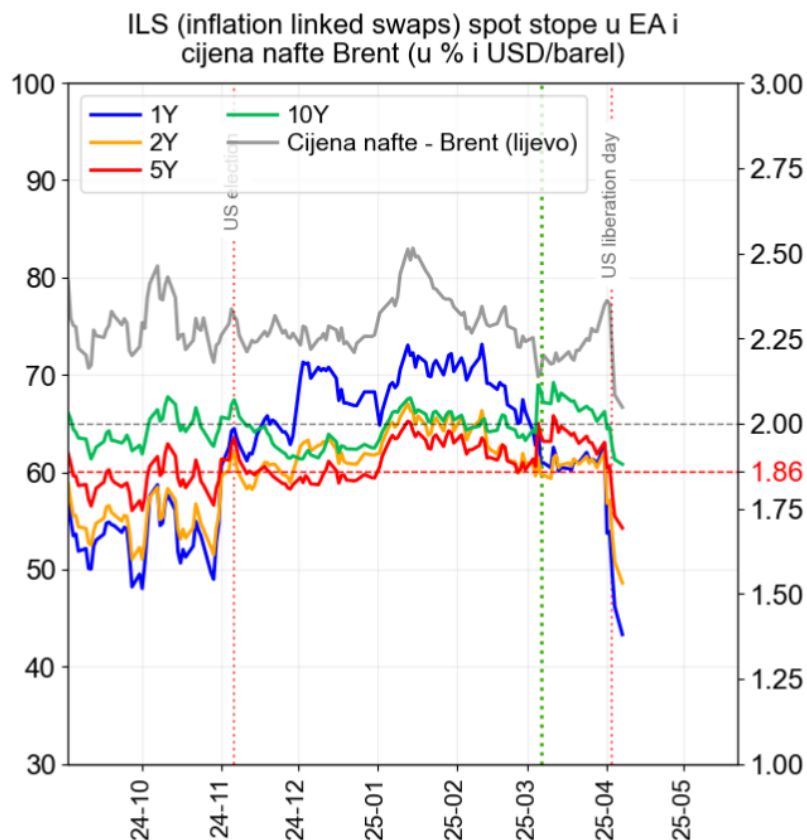
Tržišta trenutno očekuju pad stope na ispod 2% u razdoblju 2025-2026

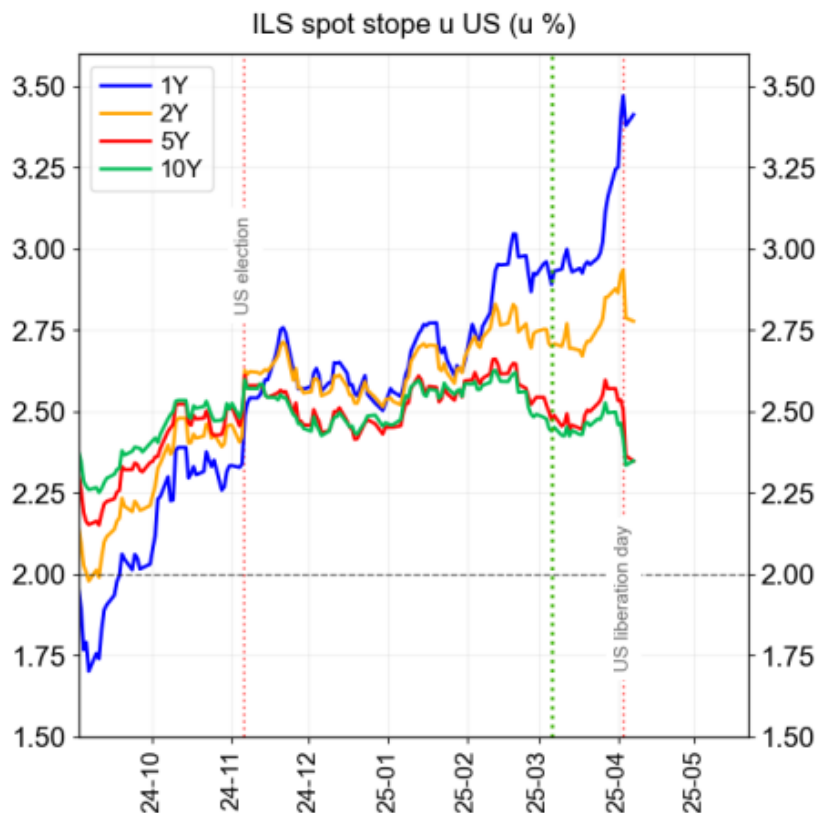
Napomena: Termenska krivulja procjenjuje se s pomoću stope iz promptnoga prekonoćnoga indeksiranog ugovora o razmjeni (engl. overnight indexed swap rate, OIS). Termenske krivulje označuju odabrane termenske krivulje formirane na početku godine i na zadnji dan promatranja (07.04.2025).

Izvor: Bloomberg, HNB

Najava uvođenja carina od strane SAD-a početkom travnja potaknula snažnu reakciju na financijskim tržišta, posebice inflacijskih očekivanja...

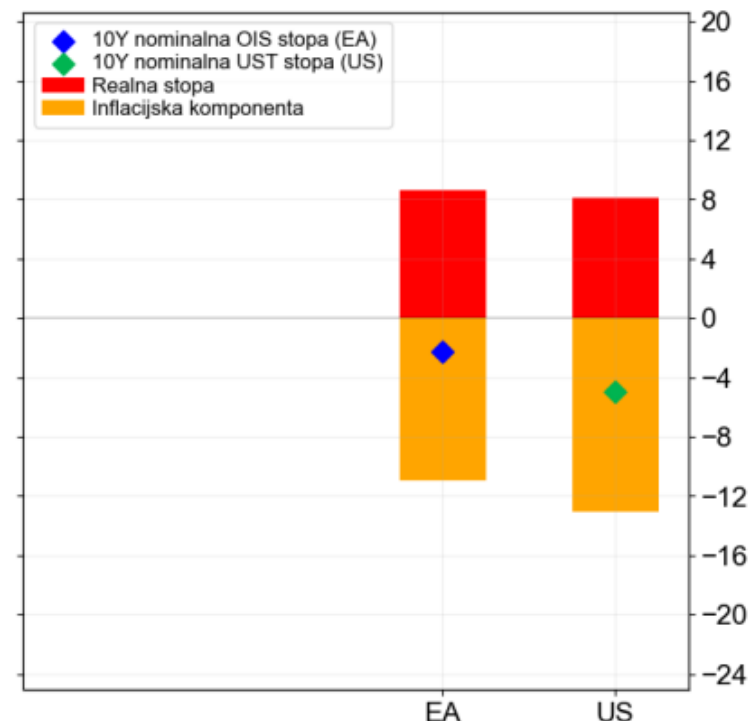

Napomena: ILS su vezani za HICP bez duhana. Crna (crvena) isprekidana linija odnosi se na ESB-ovu ciljanu stopu inflacije od 2% odnosno 1.86% nastalu korekcijom ciljane stope inflacije za prosjecni doprinos kategorije duhana ukupnoj godišnjoj inflaciji. Zadnji podatak je za 07.04.2025.

Napomena: Zelena isprekidana vertikalna linija - zadnji GovC sastanak. Zadnji podatak je za 07.04.2025.

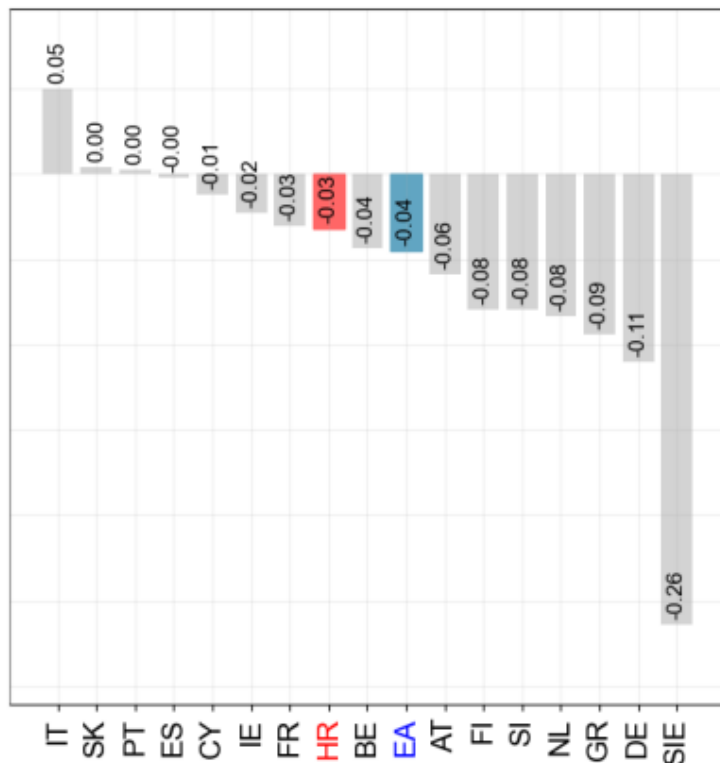
Promjena na 07.04.2025 u odnosu na dan prije 'US liberation day' - 02.04.2025 (u bb)

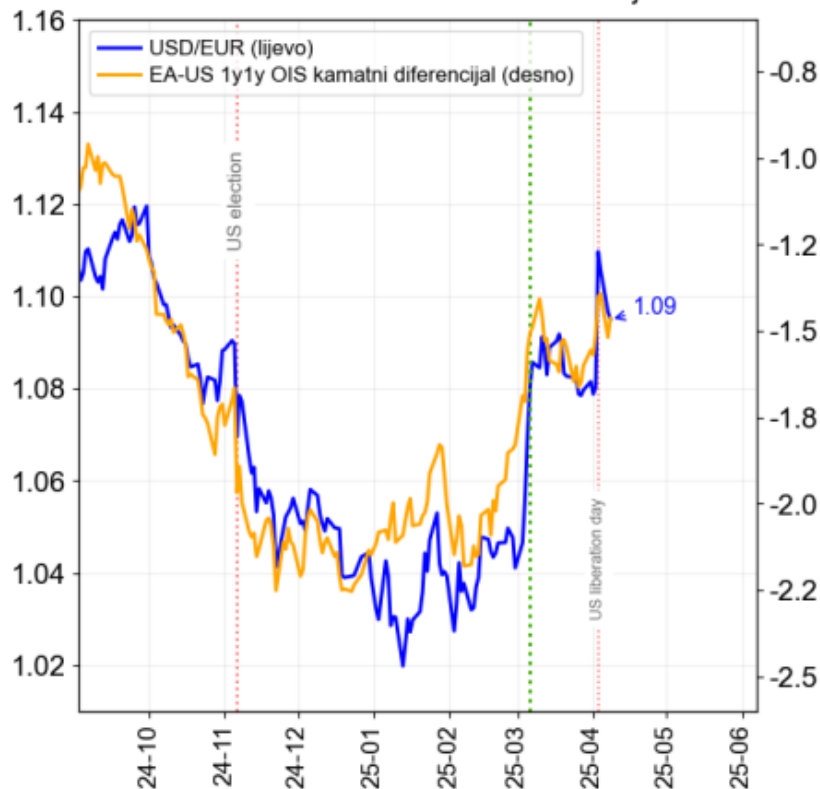
Napomena: Realne OIS/UST (US Treasuries) stope su razlika nominalnih OIS/UST stopa i ILS/'break even inflation' stopa (inflacijska komponenta)

...prinosi na dugoročne obveznice su pali, USD/EUR je snažno aprecirao, a tržišni sudionici trenutno očekuju snažnije spuštanje ključnih kamatnih stopa ESB-a i Fed-a

Promjena prinosa na 10Y obveznice na 07.04.2025 u odnosu na dan prije 'US liberation day' - 02.04.2025 (u pb)

USD/EUR i EA-US kamatni diferencijal

Napomena: Zelena isprekidana vertikalna linija - zadnji GovC sastanak. Zadnji podatak je za 08.04.2025.

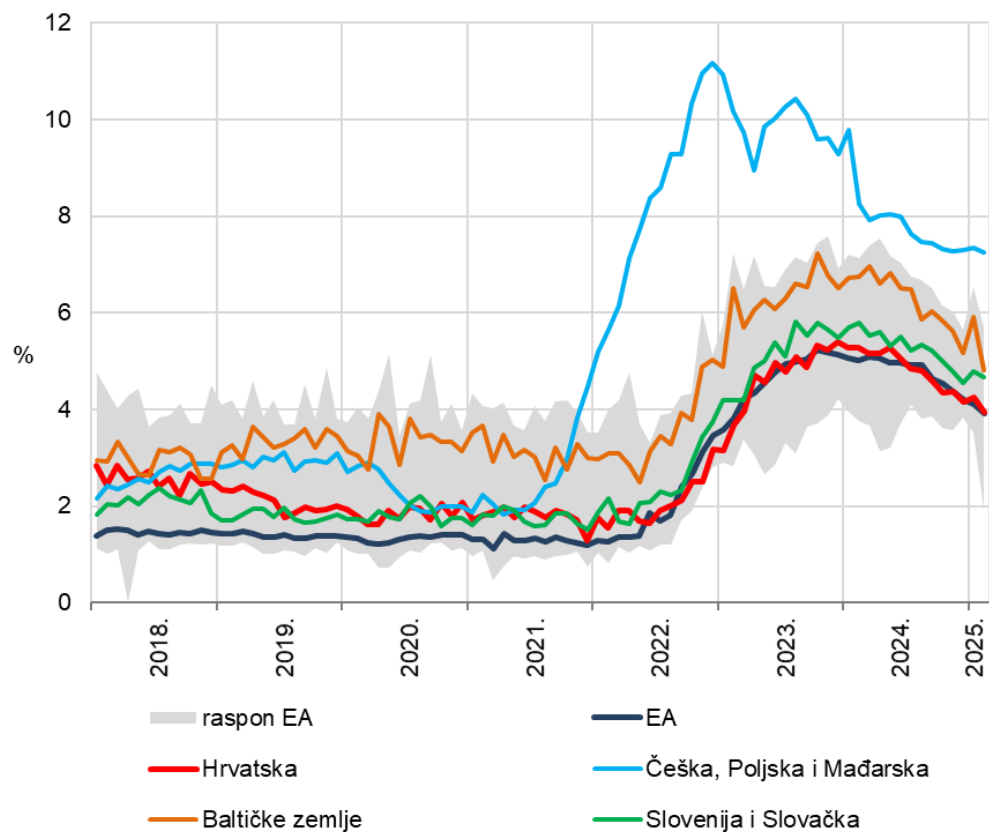
Terminalna stopa ESB-a i Fed-a (u %)

Napomena: Terminalna stopa je minimalna stopa iz termenske krivulje na horizontu od 3Y (nije prilagođena za DFR-ESTER/EFFR-SOFR spread). Zelena isprekidana vertikalna linija - zadnji GovC. Zadnji podatak je za 07.04.2025.

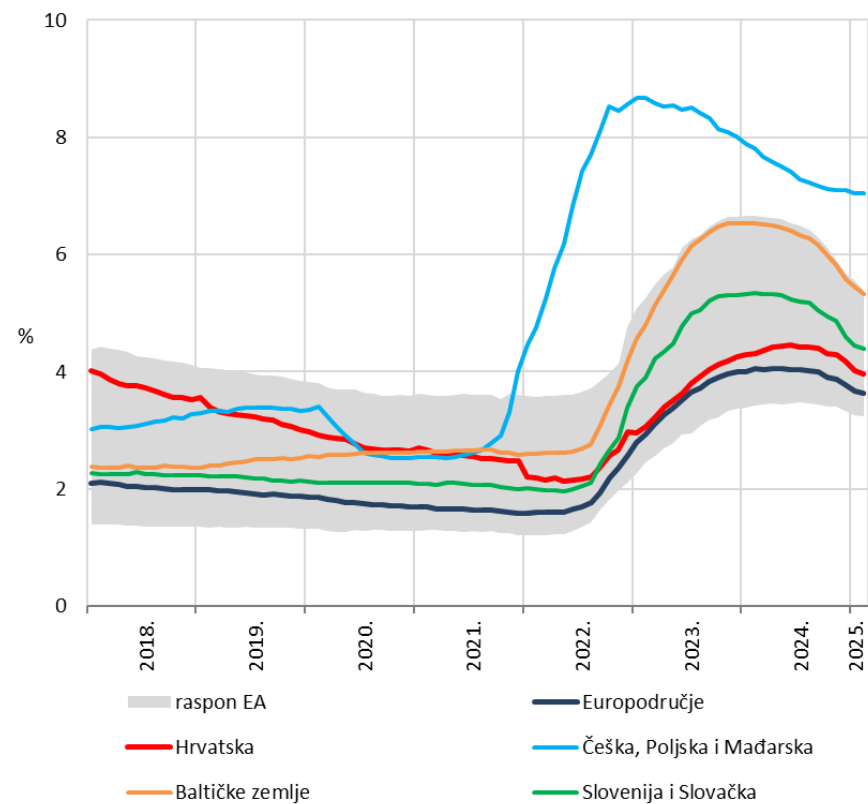
Kamatne stope na nove kredite u europodručju se uglavnom smanjuju, a vidljivo je i postupno smanjenje kamatnih stopa na postojeće kredite

Kamatne stope na stvarne nove kredite
poduzećima

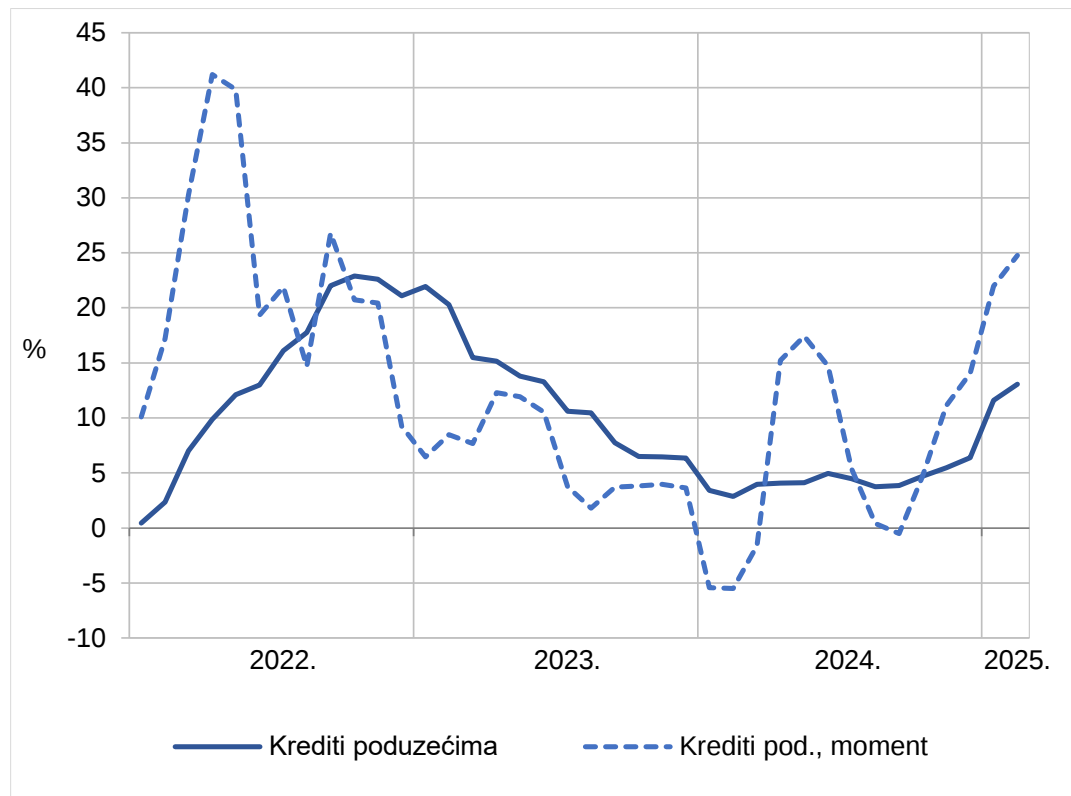
Izvor: ESB

Kamatne stope na postojeće kredite
poduzećima

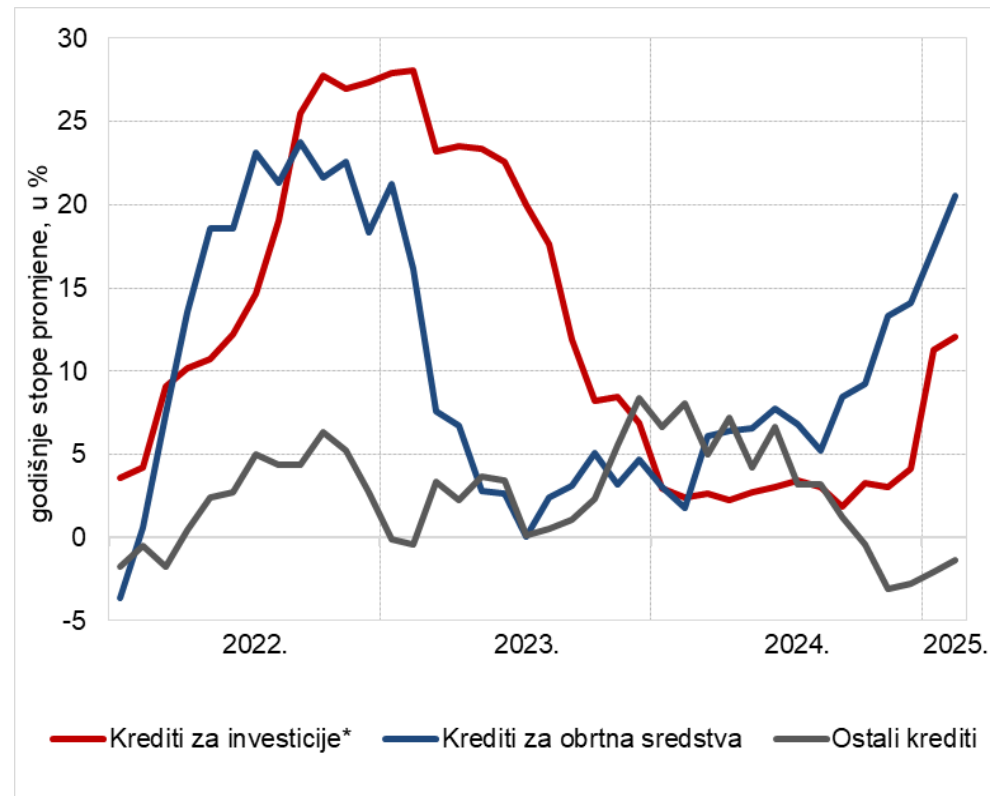
Izvor: ESB

Kreditu poduzećima
godišnje stope promjene i moment

Izvor: HNB.

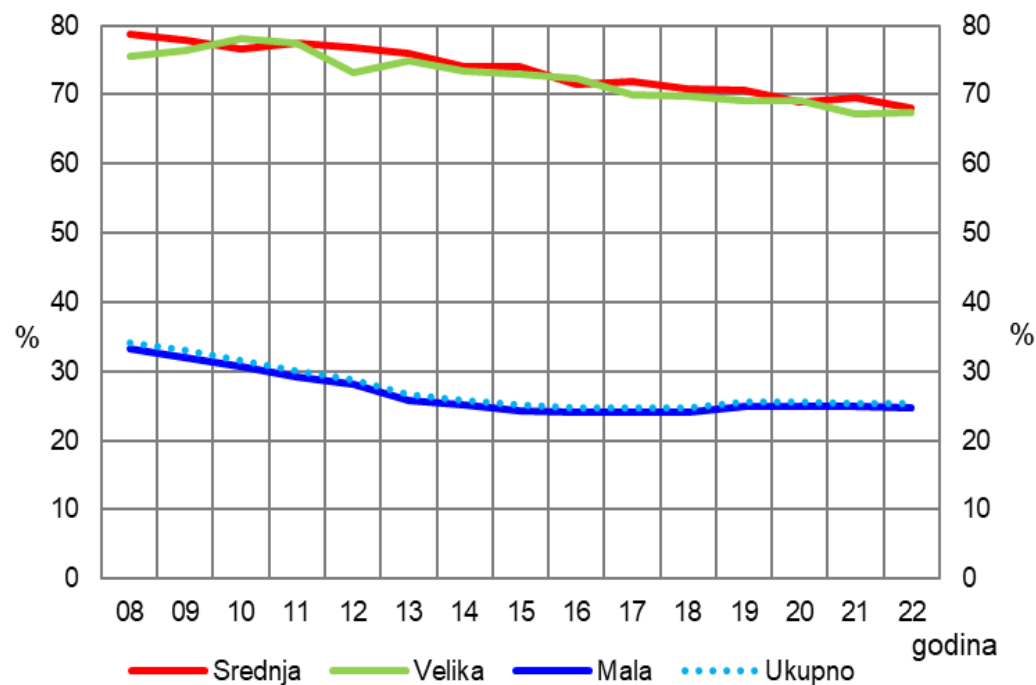
Kreditu poduzećima prema namjeni

Napomena: Kreditu za investicije se odnose na kredite za investicije u širem smislu. Obuhvaćaju kredite za investicije u užem smislu, kredite za turizam, građevinarstvo, poljoprivredu i sindicirane kredite.

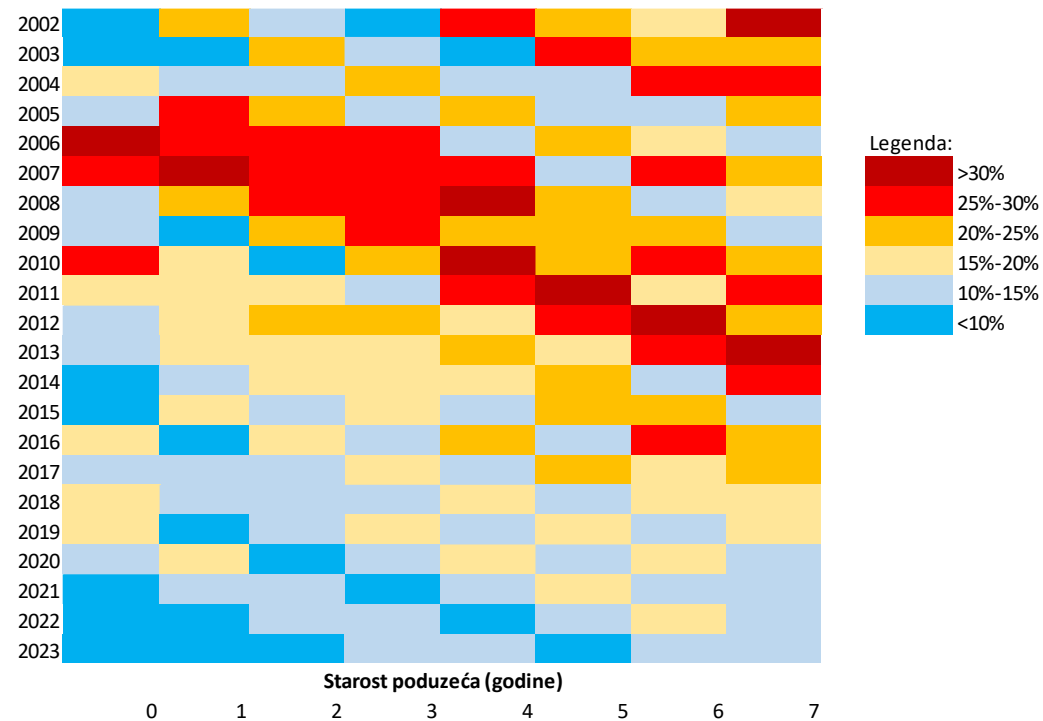
Izvor: HNB

Smanjuje se udio firmi s financijskim dugom u ukupnom broju firmi

Izvor: FINA

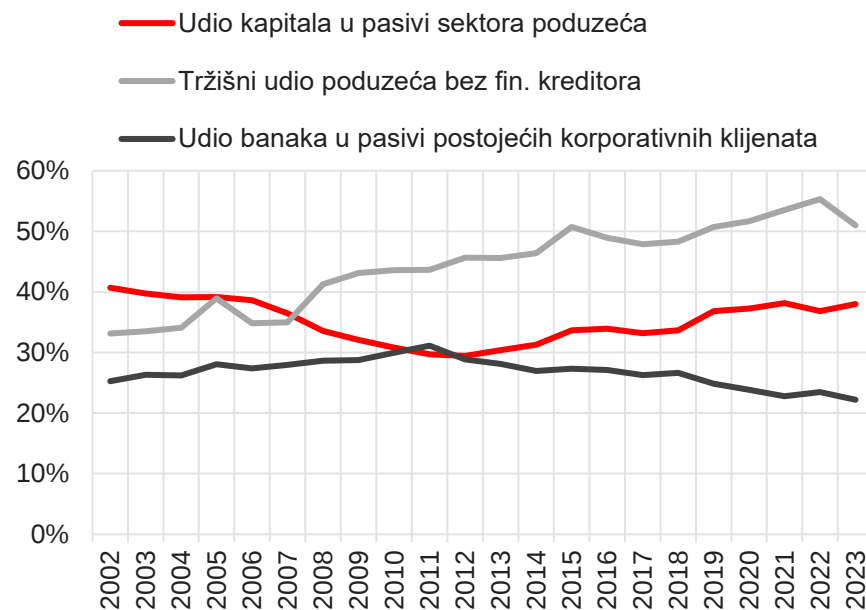
Mlada poduzeća se sve manje financiraju kod banaka (udio obveza prema bankama u ukupnoj pasivi)

Izvor: FINA i Sudski registar

... pri čemu je porastao udio kapitala u pasivi poduzeća

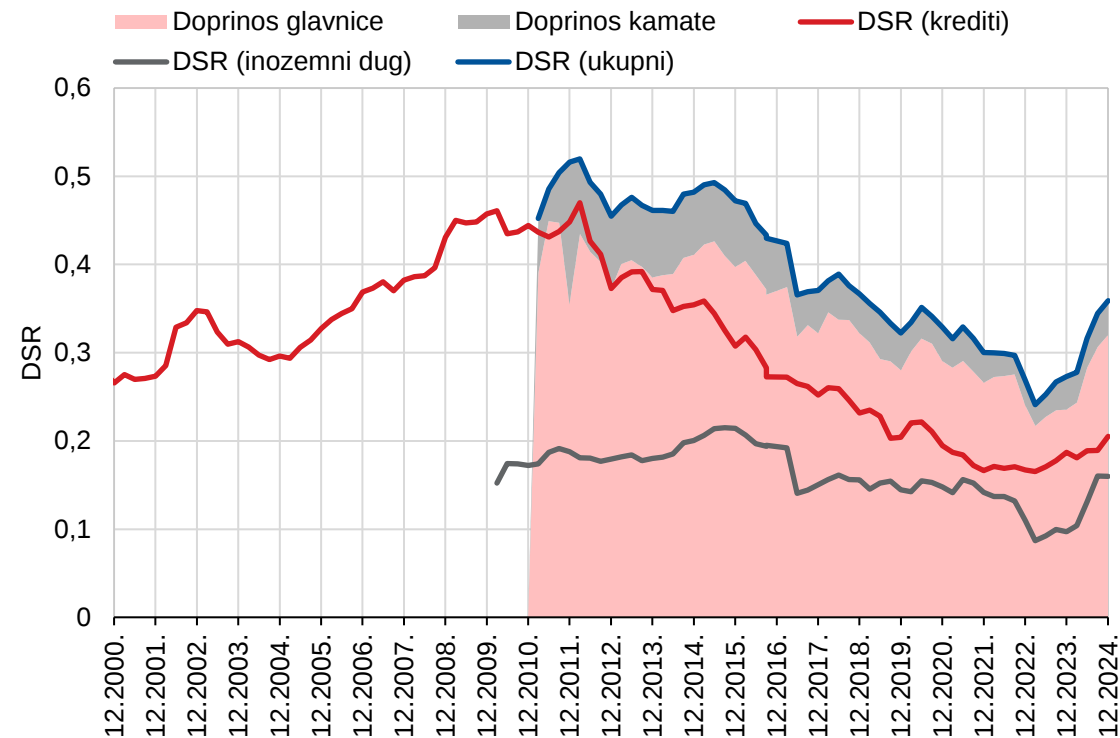
Porast udjela kapitala odražava porast tržišnog udjela poduzeća koja nisu klijenti banaka, ali i smanjeno oslanjanje na banke postojećih klijenata

Napomena: Poduzeće koje nije klijent banke definirano je kao poduzeće u čijoj pasivi banke čine manje od 5%.

Izvor: FINA

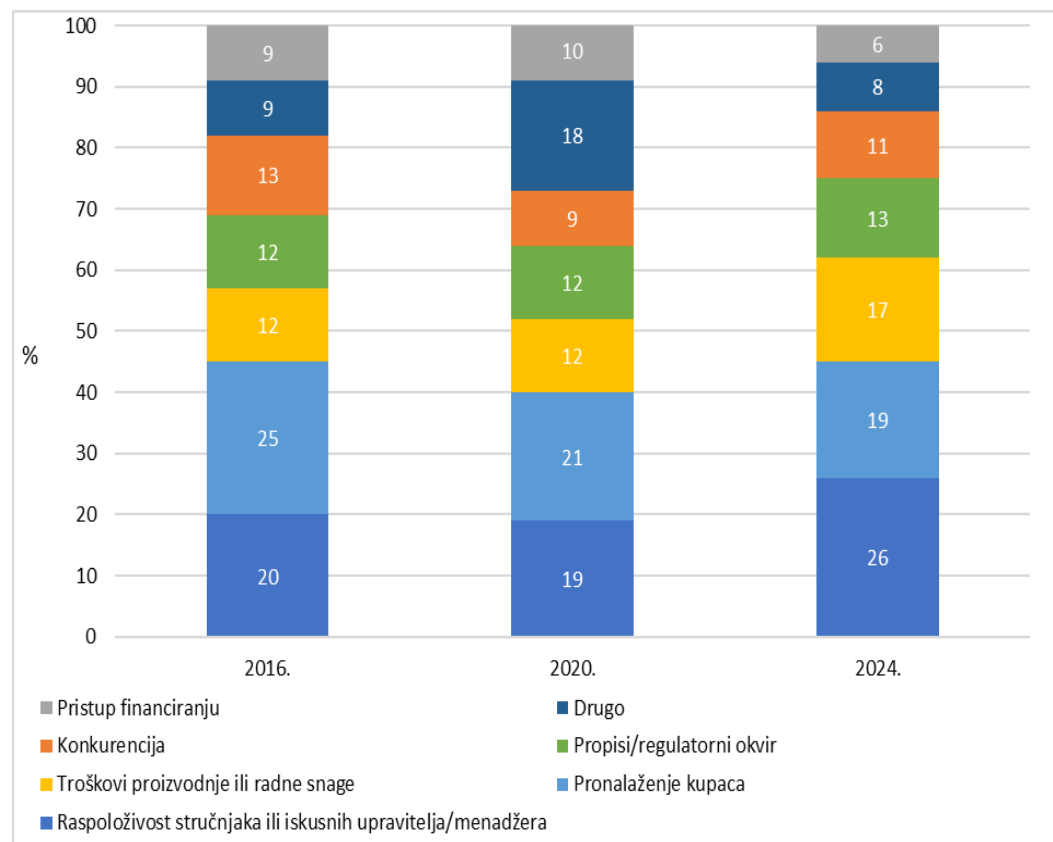
... što je ublažilo porast tereta otplate duga zbog porasta kamatnih stopa

Izvori: HNB i DZS

Unatoč smanjenju, regulatorni okvir i dalje predstavlja najbitniju prepreku poslovanju poduzeća u Hrvatskoj, dok se pristup financiranju ne navodi kao bitan problem

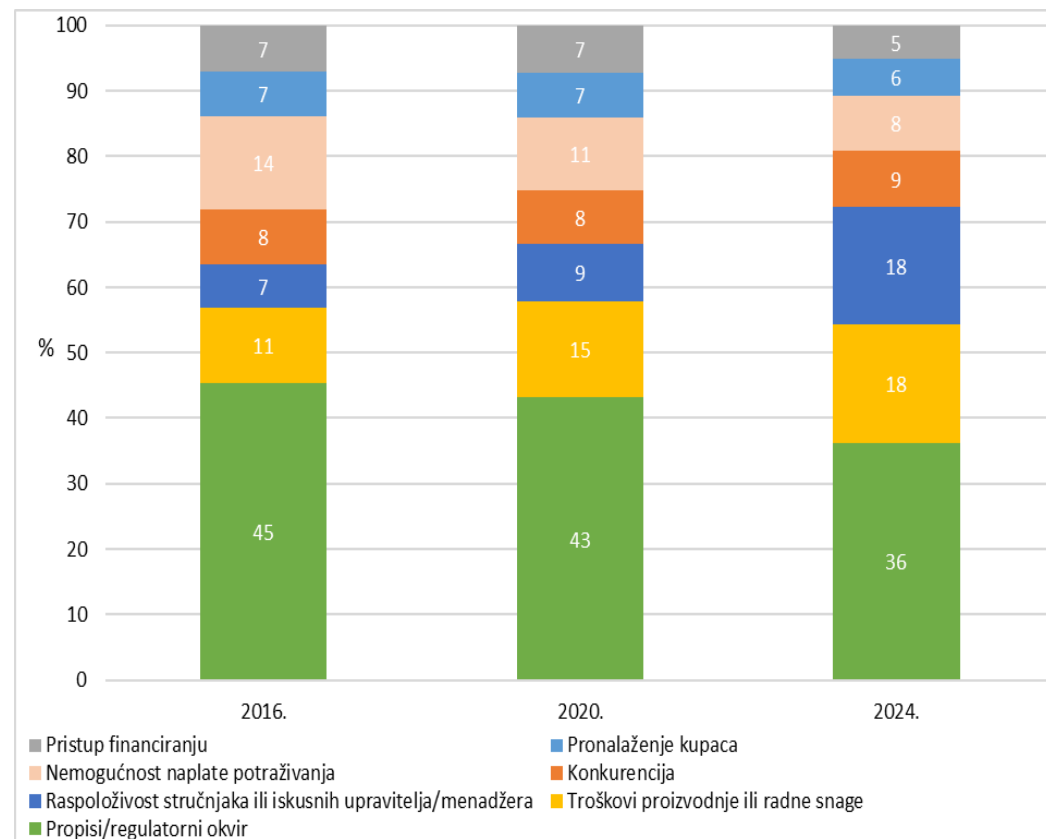
Prepreke poslovanju MSP-a u EU

Napomena: Prikazani su rezultati Ankete o uvjetima financiranja malih i srednjih poduzeća (SAFE EK). Za svako poduzeće uzima se u obzir samo problem koji označe kao najbitniji. Izvor: EK

HRVATSKA NARODNA BANKA
EUROSUSTAV

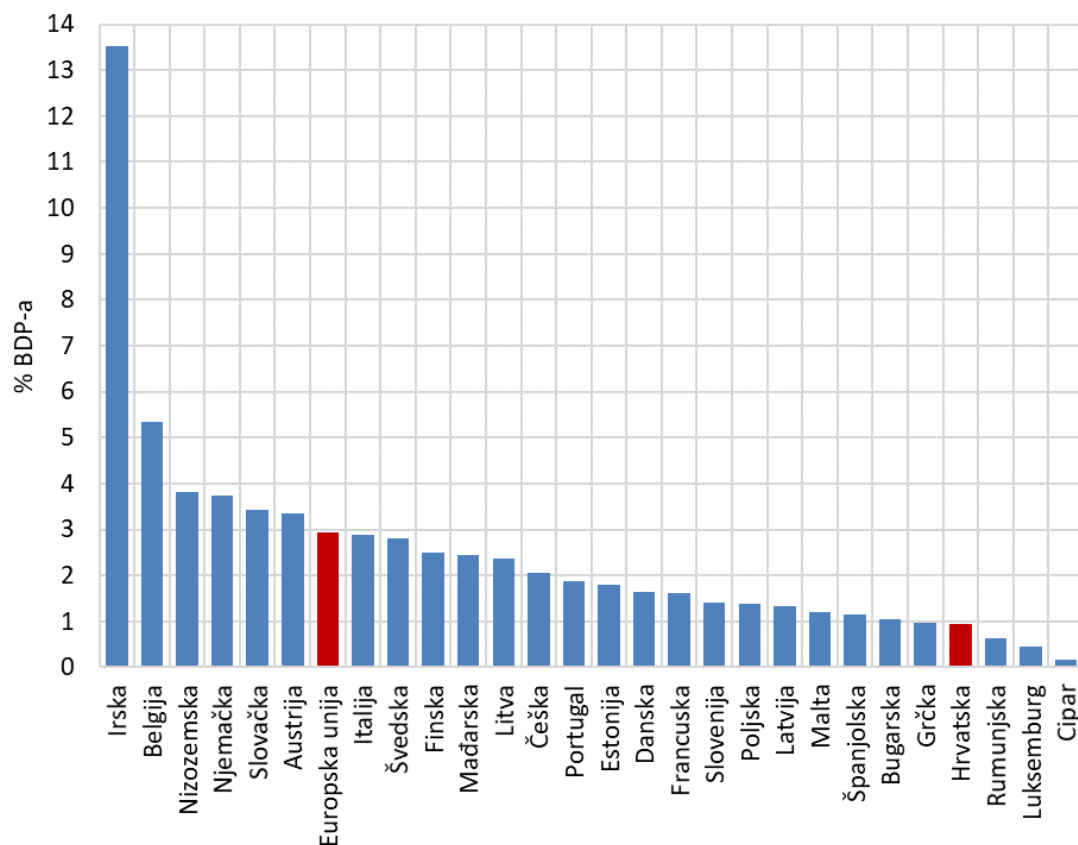
Prepreke poslovanju MSP-a u Hrvatskoj

Napomena: Prikazani su rezultati Ankete o uvjetima financiranja malih i srednjih poduzeća (SAFE HNB), a odnose se na poduzeća kojima navedeni činitelji „znatno otežavaju poslovanje”. Izvor: HNB

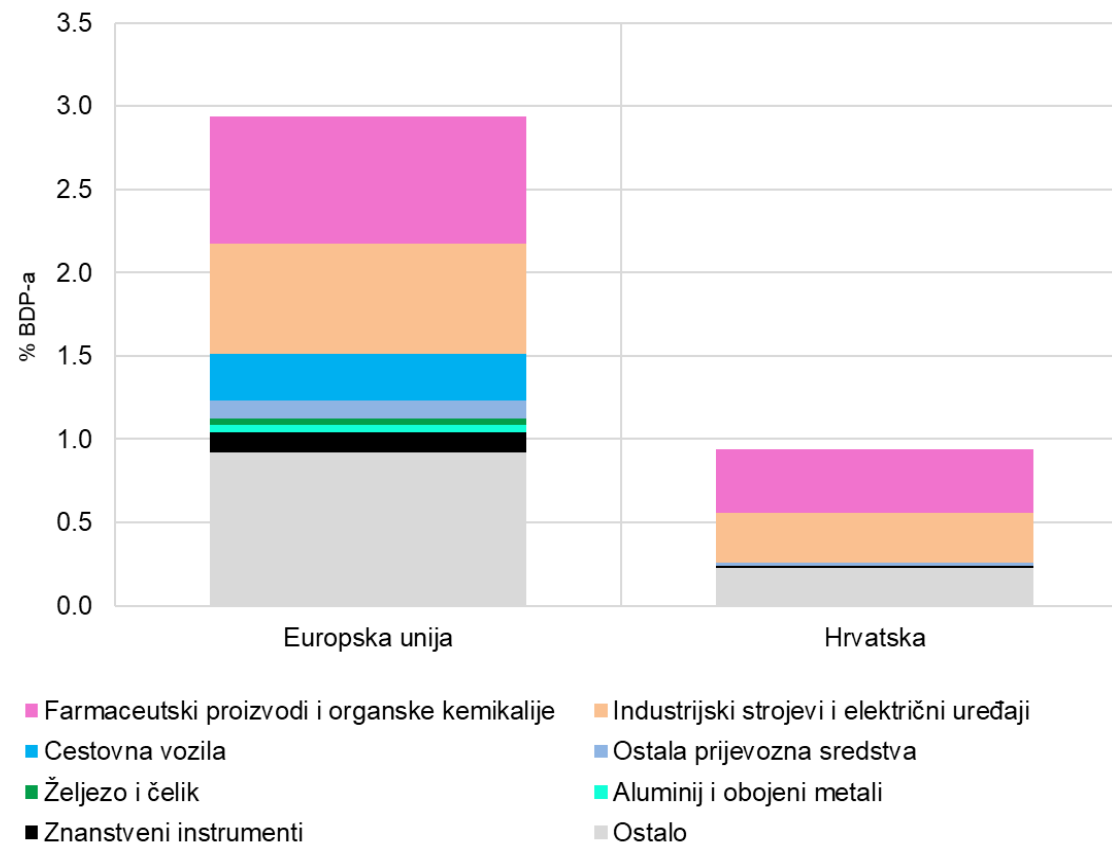
Hrvatska je relativno malo izravno izložena američkim carinama, ali bi mogla osjetiti negativne neizravne učinke kroz slabljenje inozemne potražnje i inflatorne pritiske

Izvoz zemalja članica EU-a u SAD, 2024.

Izvor: Eurostat

Struktura robnog izvoza u SAD, 2024.

Izvor: Eurostat

Hvala na pozornosti!